

QUÆSTIO MEDICA.

*Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis
Medicorum, die Jovis 29. Decembris.*

M. JACOBO RENAUT, Doctore
Medico, Præside.

*An in pari venæsectionis & purgationis necessitate, venæsectio
præferenda?*

I.

HOMO totus sic à natura morbus est, ut nulla sit ipsius ætas à morbis libera, nulla pars quam non innumera morborum invadant agmina. Homo sic ad vermium escam est damnatus, ut nulla quoque sit ipsius etiam vivens pars, in qua non isti stabulentur hostes inquilini, plurimorum morborum latentis causa. Quot igitur homini membra, tot morborum quasi castra; ad quorum munimentum ne materia solidior desit, lapides etiam in omnibus humani corporis partibus producuntur. Quò partes nobiliores sunt & ad vitam magis necessariae, eò pluribus & gravioribus morbis occupantur: & quasi satis non esset partes singulas suis cruciari morbis, morbi etiam sunt universales qui totum corpus occupant, variisque modis discruciant. Hinc homo aquis exstinguitur in hydropè, in rigoribus alget frigore; in febris æstu torretur; ac perinde ac si non sufficeret ad ipsius tormentum istarum qualitarum altera, quæ ex eodem subiecto seimet expellunt, ad hominis perniciem in epialis & lepiriis febribus simul conveniunt & concurrunt. Robustissimis nequidem parcat Morbonia, idem enim illi sæpius fatum experiuntur, quod Milo Croniatus, eoque celerius mortem subeunt, quò robustiores valentioresque videbantur.

II.

QUO pluribus homo tentatur morbis, eò pluris facere debet artem illam divinam à qua medelam expectat. Hanc non à quolibet Medico reperat, Medici namque multi nomine, re pauci: sed ex rationali, qui veram medendi methodum ex Hippocratis & Galeni præceptis hauserit. Illa quidem in recta remediorum administratione consistit; hinc à nonnullis justus & conveniens præfidiorum usus anima ac vita remediorum non ineptè vocatur. A tribus ista fontibus Diæta, Chirurgia & Pharmacia hauriuntur. Tot eorum genera quot morborum. Neque illis idcirco major habenda fiducia Medicis, qui abditis quibusdam remediis efficaci quadam virtute pollentibus aut numerosa remediorum silva sese jactitant. Non enim satis est remediis genus novisse, quantitas etiam tam continua quàm discretæ, utendi ratio, tempus scilicet & modus sunt quoque definienda. Hæc quidem obscura, sed à rationali Medico per indicationes inveniuntur: ad indicationem, cum sit recte agendorum insinuatio ex natura indicantis & indicati desumpta, duo necessariò concurrunt, quorum est mutua relatio;

UT plethoram minuit venæsectio, sic cacochymiam purgatio: hæc non ut illa, venolo tantum in genere, sed & in intestinis, partibusque eis annexis, & in habitu corporis continetur. Corpus igitur in duas regiones divisum contemplari licet. Una partibus abdomine contentis, altera reliquis partibus terminatur. Quæ primas vias primamque regionem inficit cacochymia, sola purgatione commodè & utiliter amovetur; quæ in intestinis est, clystere, quæ circa ventriculum & præcordia, vomitione. Utraque pharmaco & quidem omni tempore, modò tamen sit humor præparatus & ductus patentes ac liberi. Quæ alteram regionem inquinat, sola purgatione non venæsectione tota potest eximi: hæc in partem aliquam tendenda, cum ita distenduntur venæ, ut eadem quæ à plethora imminuant pericula: cum è venis ruptis, apertis aut exelis pravi succi foras exiliant & in partem abscedant: cum noxius humor in vasis conclusus crudus est, & purgationi minimè idoneus, aut viæ expeditæ non sunt per quas possit detrahi, aut vehementius concitatus in partem aliquam nobilem potest irrumper. Quamquam humor ille vitiosus non minus quam qui vias occupat primas, sui semper evacuationem indicet, eam tamen non licet omni tempore moliri: nec propterea purgandi opportunitas ex dierum numero, sed ex humoris purgandi coctione definitur. Hinc tempus ad purgationem aptissimum est morbi declinatio. Attamen non semper purgare expedit, quia quæ perfectè & integrè judicata sunt, finire oportet, nec ullo medicamento inovere, ne novus succrescat morbus. Nonnunquam initio dum humor organismo concitatur, maturanda purgatio; ut & in morbis vehementioribus & malignis nec coctione nec urgente, sed urgente materia; neque coctio, quæ nisi detrahatur aliqua portio, futura non videtur, est expectanda. Quænam ad purgationem fiat eligendæ viæ, & quæ nimirum vel *via*, monstrabit laborans pars, hæc enim cognita parent ductus per quos natura libera nec impedita vitia sua consuevit expellere. Monstrabit & humoris motus ac inclinatio, quò namque vergit humor eò ducendus. Hinc ut respondeat purgatio, vacandum non humoris modò, sed & corpori præparando: Ille ad exendum sit habilis: hoc *regis*, ne meatuum obstructio medicamenti vim frangat, prohibeatque humori exitum. Emollienda itque dura, crassa tenuanda, lenta incidenda, detergenda viscida, biliosiorum acrimonia obtundenda, obstructæ viæ aperiendæ, idque tam alimentorum quam medicamentorum ope. Sed permittenda tenuia, non inrastrandæ, quò namque mobilior materia, eò facilius expeditio quæ eximitur. Medicamentorum classem indicat humoris purgandi species & situs. Medicamenti purgantis vis & quantitas definitur conjectura. Vehementius movendi quorum corpus est densum & crassius viscidisque succis referunt. Mitius purgandum corpus molle, humidum, rarum, laxum, quale est corpus mulierum, puerorum, in otio degentium, & eorum quos morbus vel vivendi ratio imbecilliores fecit. Alvus liquida, exquisitus partium sensus, & humores copiosi ac tenues, regio calida, tempusque austrium & pluviosum molliorem quoque postulant cathartum. Hanc nunquam dehortantur solstitia aut æquinoctia, ut nec Canis nec Anticanis, nisi cum Syrii & Procyonis exortu sit æstuans aut fervida constitutio. Laborantis vires, & ad medicamenta præparatio, humoris educendi quantitas, qualitas, situs, apparatus, & concoctio ostendunt an conjunctim an partitis vicibus amovendus humor. Purgationis bonitas stat in excretionem eorum quæ oportet, & in ægrotantis *expectatio*.

V.

AD EO plethora & cacochymia sibi sunt affines, ut altera sæpius alteram sibi comitem adsciscat, Utraque sola suum primo & perfè remedium indicat; una alteri consueta remedium utrique conveniens desiderat. Utriusque si par sit necessitas, ab eo ordinandum quod commoditatem affert majorem, quodque alteri viam sternit. Humorum abundantium est si labe inquinatorum, nulla potest à catharsi venæsectione perturbat, officit, movet, non promovet. Meatus infarcti & obstructi, humor iners medicamenti vim irritant reddunt. Fibre valorum præsentis humoris copia contenta non contrahuntur, à medicamento vehementiori irritantur, magisque tenduntur. Unde dolores aceti, torsiones, cruciatus, anxietates, animi deliquia, convulsiones, valorum ruptiones, & sanguinis profusio, humoris purgandi vice. Quæ calamitates nullæ sunt, antecedente venæsectione. Fluxile namque corpus viresque laxiores sunt humorem cathartici actione effluere. Detractum sanguinem sequitur humorum motio placidissima & naturæ idonea,

4

ut vomitus, alvi dejectio, sudor. Ipse ventriculus hac arte pravis succis liber, h. abilio evadit purganti potioni continenda. Hæc fluidiores succos facilius promptifque subit, & quæ prava sunt ab iis secernit præcipitatque ad intestina, quod beneficium à compactis & abundantibus succis expectare non lieuisset, sique missio sanguinis cæteris paribus tutius, citius & minori cum apparatu sit quàm purgatio.

*Ergo in pari venæsectionis & purgationis necessitate, præferenda
venæsectio.*

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Petrus Marais.
M. Carolus Contugi.
M. Franciscus Vernage.

M. Ludovicus Gayant.
M. Franciscus Vezou.
M. Claudius Puyton.

M. Claudius Biendissant.
M. Dominicus de Farcy.
M. Henricus Mabien.

Proponebat Parisiis PHILIPPUS IGNATIUS
SAVE, Montensis, Baccalaureus Medicus.
A. R. S. H. 1689.

Apud FRANC. MUGUET, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.